

[Justitsministeren.]

Medens retsinstituttet „uskiftet bo med udarvinger“ således bortfalder efter indholdet af § 7, opretholdes ved bestemmelserne i forslaget kapitel 3 den gældende adgang for den længstlevende ægtefælle til at hensesidde i uskiftet bo med livsarvinger.

Ved dette institut har man her i landet på en sjældent lykkelig måde opnået at bygge bro mellem interesser, som ellers kunne kollidere — på den ene side den længstlevende ægtefælle og på den anden side førstafdødes livsarvinger. Den ordning af formueforholdene efter den førstafdøde ægtefælles død, som det uskiftede bo indebærer, opfattes ikke blot af den længstlevende ægtefælle, som reglerne begunstiger, men også af livsarvingerne som naturlig, og instituttet, der som bekendt anvendes i ganske overordentlig betydeligt omfang, bidrager således til at reducere antallet af pinlige indbyrdes familietridigheder og -retssager om arven efter førstafdøde.

Det er derfor let forståeligt, at arvelovsudvalget foreslår det uskiftede bo med livsarvinger opretholdt i stort set uændret skikkelse. Udvalget har drøftet spørgsmålet om at udvide adgangen til at sidde i uskiftet bo til at omfatte også afdødes søreje, men er blevet stående ved at anbefale en ordning, hvorefter det ved ægtepagt kan bestemmes, at søreje ved den ene ægtefælles død skal behandles som fælleseje, en ordning, der har været gældende i Norge i 25 år. Jeg finder denne styrkelse af den efterlevende ægtefælles stilling helt rigtig, men da reglen hører hjemme i ægteskabsloven, og da denne lov er under revision, kan jeg tiltræde, at reglens nærmere udformning må afvente ægteskabsudvalgets betænkning.

Bortset fra, at jeg har fundet det rettest at udelade bestemmelsen i udvalgets udkast § 10 — om min begrundelse herfor tillader jeg mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget — svarer forslaget kapitel 3 om uskiftet bo til udvalgets udkast. På enkelte punkter er der tale om mindre ændringer i forhold til de gældende regler:

Ved forslaget § 14, stk. 1, foreslås en ændret formulering af reglen om, hvad der indgår i det uskiftede bo. Den gældende regel herom fastsætter, at i det uskiftede bo indgår, hvad ægtefællen erhverver, „for

så vidt det ville være blevet fælleseje, hvis erhvervelsen var sket under ægteskabet“. Bestemmelsen giver anledning til uklarhed med hensyn til sådanne erhvervelser, som efter deres art ikke kunne være indtruffet i ægteskabet, navnlig arv af førstafdødes søreje, livsforsikring på førstafdødes liv med længstlevende som begunstiget og erstatning til længstlevende for tab af førstafdøde som forsørger. Denne uklarhed løses ved forslaget § 14, stk. 1, idet i fremtiden alt, hvad ægtefællen erhverver, og altså også de netop omtalte erhvervelser skal indgå i det uskiftede bo, medmindre der er truffet bestemmelse, som medfører, at de bliver søreje.

Når den længstlevende ægtefælle vælger at hensesidde i uskiftet bo, er anpartsforholdet mellem arvingerne indbyrdes og mellem dem og den længstlevende ægtefælle endeligt fikseret, men arvelodderne er ikke opgjort til bestemte beløb, og det kan ingenlunde udelukkes, at arven til sin tid, når skifte finder sted, vil vise sig helt eller delvist at være medgået til den længstlevende ægtefælles forbrug. Da der således er tale om et højt usikkert aktiv, sidestilles arven efter gældende ret med „ventendes arv“ i den forstand, at arvingen ikke kan overdrage sin anpartsret i det uskiftede bo, hvori der heller ikke kan søges fyldestgørelse af hans kreditorer.

Synspunktet er imidlertid ikke gennemført konsekvent.

I andre henseender betragtes arven efter den førstafdøde ægtefælle som „falden“ ved førstafdødes død; anpartsretten i det uskiftede bo indgår således i et eventuelt formuefællesskab mellem arvingen og dennes ægtefælle, ligesom arvingens part af arven efter den førstafdøde ægtefælle — hvis arvingen afgår ved døden før den længstlevende ægtefælle, eller før boet skiftes i den længstlevende ægtefælles levende live — tilfalder hans bo.

Denne subtile konstruktion, som også i sine konsekvenser er kompliceret, er vanskelig at forstå, og den fører til resultater, som jeg mener må betegnes som urimelige.

Er det såkaldte „mellemdøde“ barns ægteskab opløst ved separation eller skilsmisse, forekommer det mindre rimeligt, at barnets ægtefælle kan få del i arven, når denne kommer til udbetaling. Arvingen har